

1. Küsime Athena õpilast, kes olles uhke oma kätesavuse üle, üritas võistelda oma õpetajannaga vaibakudumises. Athena, olles kuulnud tema hooplemisest, rebis võistlejanna kootud vaiba katki ning hakkas teda peksma puust süstikuga. Kui küsitav, kes oli aetud meeletele, üritas ennast puua, ütles Athena : „Kui tahad, võid ennast puua, kuid tea, et see ei tapa sind. Sa pead terve elu kannatama oma häbematu käitumise pärast.“ Jumalanna lõi konkurenti veel korra, mispeale neiu keha hakkas vähenema niikaua, kuni sellest olid järel ainult kõht ja jalad – ta muutus ämblikuks. Kellest on jutt?
2. Ajaloost on teada mitmeid uhkete liignimedega kuningaid – Richard I Lõvisüda, Ivan IV Julm, Karl Suur jne . On ka mitmeid nimesid, mis kõlavad kummaliselt või suisa nii, et neid ei ole viisakas välja öelda. Kuidas kõlavad alljärgnevate kuningate liignimed? 2 õiget = 1 punkt.
  - Heinrich I (Saksi dünastia esimene Saksa kuningas 919 – 936);
  - Charles VI (Prantsusmaa kuningas 1380 – 1422);
  - Harald (Esimene Norra kuningas 862 – 933).

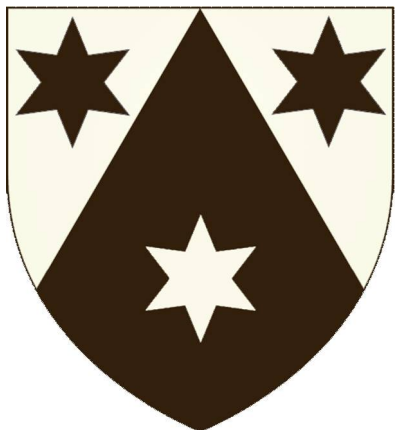

3. Jaapani kultuuris on nendel esemetel oluline osa, nendega seotud legendid ulatuvad aegade hämarusse. Ese sümboliseeris teatud olulise ühiskonnakihi elu algust, tähistas selle arengut ning oli sageli ka elu enneaegse lõpu vahendiks. Neid liigitati suuruse järgi, mille järgnevalt ka välja toome (suuremast alates): Daito, Tachi, ... , Wakizashi, Tanto ja Aikuchi. Kirjutage punktiirile neist kõige tuntum.
4. Alates 2002.a kuni tänaseni on pabereurodel olnud vaid kahe härrasmehe signatuurid. Kelle?

5. Kes laulab?

6. Vasakpoolsel pildil on 1155.a püha Bertoldi poolt ristisõdade-aegses Palestiinas loodud ordu vapp. Ordu liikmeid on käesoleval ajal ca 2800 (2100 munka ja 700 nunna) ning neid iseloomustab keskmisest askeetlikum elulaad. Ordu erilist staatust kinnitab seegi, et nunnad näevad sageli ilmutusi jumalaemast. Ordu missioonid tegutsevad muuhulgas Leedus ja Soomes. Millisest ordust on jutt?

7. Tuntud balletitantsijad Age Oks ja Toomas Edur pälvisid hiljuti panuse eest Suurbritannia kunstimaailma ning Suurbritannia ja Eesti kultuurisuhete edendamise eest kuninganna Elizabeth II käest kõrge autasu – ordeni, millest järgmine aste on juba rüütliseisusesse nimetamine. Tegemist on riigi kõrgeima auraha kolmanda klassiga. Ordeni täpne nimetus 2 punkti, 1 punkti saab selle eest, kui nimetate ära Suurbritannia kõrgeima ordeni nime.

8. Tegemist on 1689. aastal asutatud Norra kindlustusfirmaga. Firma pikaajalisusele viitab ka vasakpoolsel pildil olev ettevõtte logo, millel on kujutatud öövahti, kelle ülesandeks oli ajal, kui ettevõtja eelkäija oma tegevust alustas, linnatänavatel laternaid süüdata ja kustutada. Ettevõtte tegutseb Eestis alates 2005.a. Küsime firma nime.

9. Parempoolsel pildil näete ühe riigi peaministrit, kes oma oktoobrikuisel visiidil Eestisse külastas muuhulgas ka oma esivanemate haudu Jõgevamaal asuval Laiusel. Peaministri nimi annab 2, riik 1 punkti.

10. Insolvents on majandustermin, millega on kokku puutunud – ja seda just viimastel aastatel – paljud tööandjad ning võib-olla ka mälumängijad ise. Mida see eesti keeles tähendab?

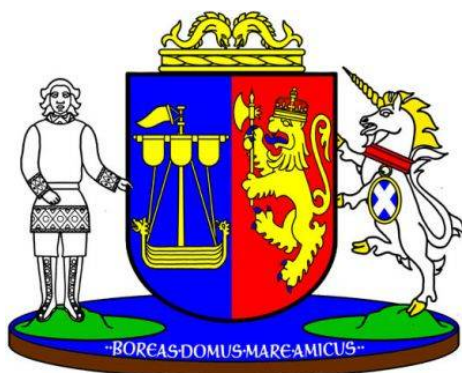
11. See riik iseseisvus 1830.a. Riik on jagatud 24 provintsiks, riigi suuruselt teine ja kolmas linn on Guayaquil ja Cuenca. Riigi pindala on ca 256 000 km² ja rahvaarv 13,6 miljonit. Riik on looduslikult väga mitmekesine, selle territooriumilt võib leida palju endeemilisi liike. Riigi vapil on kujutatud kondorit, vapikujutise võite leida ka lipult. Mis riik?

12. See vald on Eesti üks lõunapoolsemaid, seal asub muuhulgas ka Eesti lõunatipp. Valla pindala on 17 480 ha, seal elab 1 021 inimest. Valda läbib viis jõge (Mustjõgi, Peetri jõgi, Vaidva jõgi, Ahelo jõgi, Peeli jõgi). Tuntuim turismiobjekt on Vastse-Roosas asuv Metsavenna talu. Vasakpoolsel pildil valla vapp. Mis vald?

13. Linn Poolas, esimest korda mainitud 1598.a, linna staatuse omandas 1865.a. Hoolimata asjaolust, et linn ise oma rahvaarvult (ca 310 000 elanikku) Poolas alles 10. kohal, saab teda koos eeslinnadega pidada Euroopa Liidu üheks suurimaks (erinevatel hinnangutel 3-3,5 miljonit elanikku). Arvestuses linn + eeslinnad jääb küsitav alla Berliinile, kuid on suurem Roomast. Mis linnast on jutt? Vihjeks parempoolsel pildil asuv linna lipp.

14. Milliste saarte kaarti ja vappi näete piltidel? Suurus 990 km², rahvaarv ca 20 000.

15. Küsimine ansamblit.

16. Valges Majas on aegade jooksul elanud hulgaliselt presidentide lemmikloomi – George W. Bushi ajakirjanikke ründavad terjerid, Bill Clintoni pea 20-aastaseks elanud kass Socks jne. Praeguse presidendi lemmiklooma Bo näol on tegemist vana, Euroopas aretatud koeratõuga. Koera turjakõrgus on 43-57 cm, kaal 16-25 kg. Koeral on äge temperament, ta on iseteadlik, uhke, riiakas ja vähenõudlik. Nägemisvõime on hästi arenenud ja haistmisvõime märkimisväärne. Koera karvkate on tugev ja paks, ilma aluskarvadeta ning see oli koeratõu valikul ka kaaluks – koer sobib presidendi tütrele Malia'le, keda kimbutavad alati allergiahood. Millisest koeratõust on jutt?

17. Ain Kalmuse romaani „Soolased tuuled“ peateema on hiidlastest kalurite elu 19. sajandil. Võrgupüügil oli paadis 6 meest. Kuues oli tavaliselt oma võrkudeta vaesest perest nooruk, kelle ülesandeks oli teisi võrkude merest võtmisel abistada. Saagi jagamisel sai ta endale varikalad. Mõnikord jagati varikalad perede vahel, kus mehed olid suurel merel või oli meri toitja võtnud. Mis kalad olid varikalad?

18. Seda Uus-Meremaal elavat pingviiniliiki (lad. *Megadyptes antipodes*) peetakse maailma üheks ohustatumaks. Leida võib teda vaid Uus-Meremaa Lõunasaarelt ning selle lähedalt asuvatelt subantarktilistelt saartelt. Täiskasvanud isend kaalub 5 kilogrammi ringis. Eelistab pesitseda üksi ja kõrvalistes paikades. Pingviini on kujutatud ka Uus-Meremaa 5-dollarilise rahatähe tagaküljel. Mis pingviiniga on tegemist?

19. Kūsitav on troopiline ũrt liiliataoliste lehtede ja kollaste õitega. Ta kuulub ingveriliste sugukonda ja pärineb Lõuna-Aasiast, kus teda peamiselt ka kasvatakse. Taim juurtest saadakse kollast maitseainet, mida kasutatakse laialt India köögis ning erinevates karrisegudes (nimetatakse ka india safraniks ning kollaseks ingveriks). Ta on ka oluline ravimtaim, mida kasutatakse laialt tema antiseptiliste omaduste poolest. Mis taim / maitseaine?

20. Eestis on 5 rahvusparki – Lahemaa, Matsalu, Vilsandi, ... ja ..... . Nimetage ülejäänud kaks!

21. Kes on see 02.09.1993.a sündinud lootustandev eestlasest hokijuunior? Käesoleval ajal on tema koduklubiks Espoo Blues`i noortemeeskond. NHL-i kodulehel avaldatud 2011.a drafti eelnimekirjas asub ta soomlaste hulgas 11. kohal.

22. Kelle luuletused?

VARAKAS HARAKAS (1989)

varakas harakas, rikas ja riikas,
praeguseks pärnakas, sünnilt riikas,
varanduse poolest mitte päriikas,
selle eest on püsti kärarikas.

SÜGIS AUSTRALIAS (1991)

Otsides metsa all söödavaid seeni,
sipelgasiil kõndis Melbourne`i teeni.
Sügis on saabunud, öökülmad käinud,
emud on jooksuga lõunasse läinud,
nokkloomad magavad, neid kohtab harva,
känguru kiiruga vahetab karva.
Kui aga tulevad raju ja padu,
metsades algab laiskloomasadu.

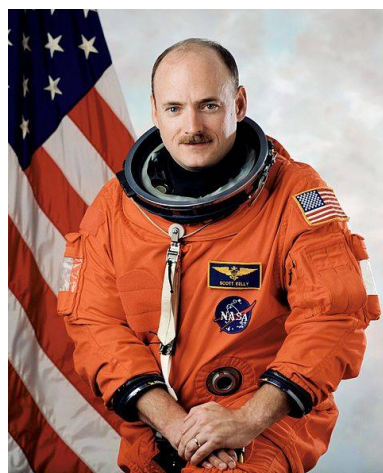
Kes on 1962.a sündinud luuletuste autor? Kuigi tema luulet on avaldatud mitmes noortele mõeldud luule- ja kirjanduskogudes, ei ole ta tegelikult luuletaja. Oma põhialal on vaieldamatult Eesti tipptegijana autoriteet ka maailmas.

23. Austria BASE-jumper. On püstitanud mitmeid oma ala maailmarekordeid. Muuhulgas on tema nimel on rekordhüpe kõige kõrgemalt hoonelt (Taipei 101) ning hüpe kõige madalamalt rajatiselt (Kristuse kujult Rio de Janeiros). Üritab lähiajal ületada langevarjuhüpete kõrgus- ja languskiirusrekordit, hüpates alla 36 600 meetri kõrguselt. Küsime nime.

24. Millist paadiklassi näete võistlemas? Olümpiamängudel alates 2000.a.

25. Millise Euroopa riigi hümeni kuulete? Viimastel suveolümpiamängudel võitsid selle riigi sportlased 3 kuld-, 6 hõbe ja 2 pronksmedalit. Huvitav on ka asjaolu, et 8 medalit 11-st võideti veega seotud spordialadel.

26. Vennad Mark Edward ja Scott Joseph on USA astronautid. Märtsis teevad nad ajalugu, kui kosmosesüstik Endeavor, mille komandör on Mark Edward, pökkub rahvusvahelise uurimislaevaga ISS, mille komandöriks on tema vend. Nendest saavad kolmekordse rekordi omanikud – esimesed veresugulased, vennad ja kaksikud, kes kosmoses kohtuvad. Küsime vendade perekonnanime!

27. Küsime 1700-1782.a elanud Hollandi-Šveitsi matemaatikut, Leonhard Euleri sõpra. Teda tuntakse eriti tänu matemaatika rakendamisele mehaanikale, samuti teedrajavate tööde järgi tõenäosuse ning statistika alal. Doktorikraadi kaitses ta hingamise mehaanika alal. Töötas mõnda aega matemaatikaprofessorina St. Peterburgis, kus kirjutas ka oma tähtsaima teose Hydrodynamica (1738). Laiemalt tuntakse temanimelist printsiipi, mida saab kasutada lennukitiiva tõstejõu arvutamiseks, kuid see võimaldab selgitada nt karburaatori ja lennuki kiirusemõõtjate toimimist. Kes?

28. Pildil olev, 20. saj. alguses loodud seadeldis oli mõeldud kasutamiseks teatud instrumendil mängivatele muusikutele, väidetavalt pidi see hõlbustama Stravinski ja Rahmaninovi teoste ettekandmist. Millega tegemist? 1 punkti annab vastus, kus kirjas muusikainstrument.

29. Jules Verne'i kangelasel raamatus „Kakskümmend tuhat ljööd vee all“ kasutasid muude toonaste tehnikaimede hulgas prantslase Benoit Rouquayrol'i loodud aparati. Mis otstarbel seda kasutati?

30. 1921.a oktoobris alustati Eesti maanteede mõõdistamisega. Kõikidele maanteedele paigaldatud kilomeetripostid said alguse ühe kindla hoone eest. Millisest hoonest on jutt?

31. Küsime eesti kirjanikku ning muusikut, ta on sündinud 1973. Ta kuulub r hmitusse Erakkond ning on ansambli Liinatsuraq liige. Lisaks on ta avaldanud plaate muusikunime Kago all (plaadid „Piimaš“, 2003, „K ngerj nks“, 2005, „Mopskassi maja“, 2008). Kirjanikuna on ta avaldanud 6 luulekogu (esimene „Laurila“, 1998) ning ühe proosateose („Kolm yksiklast“, 2010). Kes?

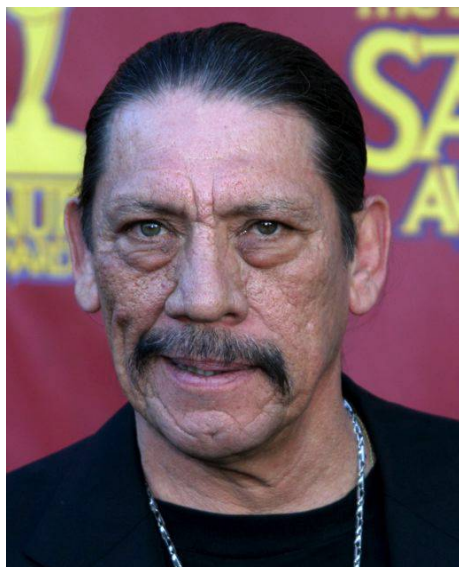
32. Tegemist on lameda pinna ning sakilise servaga rinnaehte ja r ivakinnitusvahendiga, mille läbimõõt on 3-10 cm. Seda kanti 18. ja 19. saj. eesti rahvar ivastega. Ehte pinda kaunistab valatud või puntseldatud ornament. Põhja-Eestis ning saartel kanti piduliku ehtena ka nn „silmadega“ varianti, millel olid punased või rohelised klaastahukaist kivid ehk silmad. Kuidas nimetatakse seda tasapinnalise süle kujulist ehet?

33. Prantsuse maalikunstnik, eluaastad 1863-1935. Divisionismi peamine levitaja nii teoorias kui praktikas, nii oma kirjutistes kui maalidel. Liikus vaba humaali juurest ateljee hustikku, väikeste punktikeste juurest laiade pintslit mmeteni. Georges Seurat j nger ja j rgija, Henri Matisse'i mõjutaja.

34. Aleksander Kurtna nimeline teatriauhind asutati 1988. aastal ning seda antakse iga-aastaselt rahvusvahelisel teatrip eval välja "näidendite tõlgete eest, millest vähemalt üks on lavastatud vaadeldaval hooajal". Auhinna saajalt eeldatakse pikaajalist draamateatritekstide tõlkimist. Kuigi auhinda võib ühele ja samale inimesele anda mitu korda, on auhinna realselt kahel korral pälvinud vaid kaks inimest - Anne Lange (1997.a ja 2004.a) ning küsitav isik (1993.a ja 2003.a). Kes on see isik?

35. Küsime heliloojat!

36. Kes on see tuntud muusik vasakpoolsel pildil?

37. USA filminäitleja, sündis 1944.a Los Angeleses. Sattus noore mehena vanglasse, kus veetis narkokuritegude ning relvastatud röövide eest 11 aastat. Läbis 12-astmelise rehabilitatsiooniprogrammi, mis muutis ta elu. Esimene filmiroll Andrei Kontšalovski 1985.a filmis „Runaway Train“, hiljem mänginud filmides „Desperado“, „From Dusk till Dawn“, „Con Air“ jne. Peaosas kassamärulis „Machete“ (2010). Kellest on jutt (paremal)?

38. Küsitavas romaanis jutustatakse neljast mehest, kes viivad surnud sõbra, lihunik Jack Doddi tuha autoga mere äärde, et see seal sõbra viimse soovi kohaselt laiali puistata. Romaan on kirjutatud peategelaste sisemonoloogidena, autorilt on eesti keeles veel ilmunud romaanid „Sulgpall“ ja „Vete maa“. Raamatu põhjal valmis 2001.a samanimeline film (rež. Fred Schepisi, peaosades Michael Caine, Bob Hoskins jt). Nii autor kui ka filmi/raamatu nimi annavad 1 punkti.

39. See nutitelefonidele mõeldud mäng lasti välja detsembris 2009 ning aastaga on seda internetist alla laetud ligi 40 miljonit korda. Küsime mängu nime.

40. Tõenäoliselt on tegemist kuulsaima ööklubiga maailmas. Tegutses aprillist 1977 kuni 1986 märtsini NY-s. See oli koht, kus tarbiti ohjeldamatult alkoholi ja narkootikume ning pidu kestis koidikuni. Erilisse seisusse tõusid uksehoidjad, kes ainuisikuliselt valisid tuhandete soovijate hulgast välja need õnnelikud, kes pidutsema pääsesid. Et uksehoidjad ei võtaks altkäemaksu, maksti neile kaks korda suuremat palka kui ööklubi juhatajale. Antud ööklubi legendi valguses tegutseb Antverpenis ka praegu samanimeline ööklubi ning käesoleva aasta märtsis olid Eesti "ilusad ja rikkad" kutsutud ..... peole, millega tähistati Tuborgi õlle Eestisse jõudmist. Küsime klubi nime.

41. Küsitav on vana vene maiuspala, mida valmistati õunapüreest, meest ning vahustatud munavalgest. See oli küllalt aeganõudev tegevus: õuna-mee-muna mass kanti õhukese kihina kangale ja kuivatati. Seejärel kanti peale uus kiht jne. Õunakihtide vahele pandi vahel ka pihlaka ja pohla kihte, nii saadi mitte ainult ilusam, vaid ka maitavam maiuspala. Hiljem asendati mesi suhkruga. Mis maiustus?

42. See on Jamesoni järel populaarsuselt teine liri viski maailmas. Küsitav nimi on kaheosaline, esimene osa on identne viski päritolulinnaga ning teine moodustatud viskitööstuse esimese manageri nimetähtedest. Viskitööstus asutati 1829. aastal, 1963. aastal kolis tehas sünnilinnast ära ning 2010.a müüdi bränd 300 miljoni euro eest William Grant & Sons'ile. Praegu on valikus 6 sorti viskit – Original, 10 Years Old, 12 Years Old, Single Malt, Black 43 ja Heritage. Mis viski?

43. Tegemist on populaarse India ja Pakistani päritolu joogiga, mis koosneb peamiselt jogurtist. Originaalis lisatakse sellele vett või piima ning india vürtse, sageli jahvatatud köömneid. Siiski on laialt levinud ka joogi magusad variandid, kus vürtsid asendatakse suhkruga ja puuviljadega, tuntuim on mango .....). Mis jook?

44. Briti tõsielutäht (1981 – 2009), sai tuntuks 2003.a reality-sarjas Big Brother. Olles pärit vaesest perekonnast, tõusis üldrahvalikuks kõneaineks eelkõige oma harimatuse, matsluse ja ülbuse poolest. Kinnistas ennast teleauditooriumi mällu ja tabloidilehtede esikaantele, tehes purjus peaga kaamerate ees striptiisi ja astudes kaasvõistlejaga vahekorda. Järgnenud aastatel vahetas ta kättevõidetud tuntuse oskuslikult raha ning veelgi suurema kuulsuse vastu sellistes tele-show'des nagu "Naistevahetus" ning "Nõrgim lüli". Lisaks veel arvukad tasulised intervjuud ja fotosessioonid kollasele ajakirjandusele, omanimelised parfüümid, aerobika-DVDd ning autobiograafia. Suri 27-aastaselt emakakaelavähki, jättes poegadele 3 miljonit naela. Kes?

45. Kuna teema on igati paslik, naaseme viimase küsimusega taas euro juurde. Küsimus on lühike – mida sümboliseerivad euro-märgil kaks paralleelset kriipsu?

